

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ З КОМПАРАТИВІСТИКИ В БЕРДЯНСЬКУ

10-11 вересня 2007 року в Інституті філології Бердянського державного педагогічного університету проходила всеукраїнська наукова конференція “Актуальні проблеми сучасної компаративістики”.

Конференція була організована спільно Інститутом філології БДПУ, Інститутом літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, НДІ слов'язознавства та компаративістики БДПУ. У науковому зібранні активну участь узяли також філологи з Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка, Дніпропетровського національного університету, Запорізького національного університету, Київського державного педагогічного інституту ім. Б.Грінченка, Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка, Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, Слов'янського державного педагогічного університету, Тернопільського експериментального інституту педагогічної освіти, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького та інших вищих навчальних закладів, наукових установ – загалом понад 100 учасників з усіх регіонів України.

На пленарному засіданні доповіді виголосили *О.Астаф'єв* (Київ) “Українське еміграційне літературознавство у світовому контексті”, *А.Ткаченко* (Київ) “Термінологічний “Вавилон” у сучасному літературознавстві”, *П.Михед* (Київ) “Микола Гоголь і поляки: Богдан Яньський – ідеолог “З-мертво-станців”, *О.Галич* (Луганськ) “Корида в українській і зарубіжній літературі”.

Робота конференції тривала в секціях “Традиційні сюжети і вічні образи в літературі”, “Проблеми інтертекстуальності в літературі”, “Напрями, течії, стилі вітчизняного і зарубіжного письменства: типологічні паралелі”, “Постмодернізм в українській і світовій літературі”, “Література в контексті інших видів мистецтва”, “Художній переклад і проблеми компаративних студій”, “Компаративістика: методологія, проблеми, перспективи” та ін.

Були виголошені такі доповіді: *В.Зарва* (Бердянськ) “Особливості інтерпретації теорії “розумного егоїзму” у творчості М.Чернишевського і М.Лєскова”, *О.Бессараб* (Харків) “Сприйняття Марії Магдалини і Ісуса Христа крізь призму роману Дена Брауна “Код да Вінчі”, *І.Постолова* (Харків) “Біблейские образы в творчестве Генриха Белля”, *С.Журавльова* (Харків) “Житіє Олексія, чоловіка Божого, у віршовій обробці архієпископа Іоанна Максимовича (До проблеми впливів на творчість митця)”, *К.Борисенко* (Київ) “Роль комічного в полемічному трактаті Дмитра Туптала “Розыск о расколнической брынской вірі”, *Т.Солдатенко* (Бердянськ) “Біблійні мотиви в білоруському циклі Елізи Ожешко”, *Н.Анісімова* (Бердянськ) “Есхатологічний дискурс поетичної творчості вісімдесятників та Нью-Йоркської поетичної групи”, *О.Харлан* (Бердянськ) “Інфернальний простір в урбаністичній українській та польській прозі міжвоєнного двадцятиліття”, *Л.Наріжна* (Харків) “Неоміфологічні мотиви в романі Л.Первомайського “Дикий мед”, *Л.Хавкіна* (Харків) “Традиційні сюжети і вічні образи як чинники міфотворення в сучасному українському рекламному дискурсі”, *Л.Яшина* (Дніпропетровськ) “Опозиція людина – нелюдина в романах “Под знаком сверчка” В.В.Савченка та “Вовкулака” В.Дрозда”, *Т.Мигун* (Київ) “Образ Дон Кіхота в оніричному дискурсі (на прикладі прози М.Хвильового)”, *І.Тонких* (Запоріжжя) “Специфика трансформации традиционного сюжета в драме М.Цветаевой “Федра”, *В.Дубенцова* (Тернопіль) “Шляхи трансформації міфологічного сюжету про Кассандру в ліричній традиції XIX-XX століть”, *Н.Тонких* (Бердянськ) “Шекспірівський міф у творах Оскара Уайльда “Портрет пана У.Г.” і Б.Шоу “Смаглява леді сонетів”, *О.Ледченко* (Маріуполь) “Що роблять Фауст та Мефістофель у романі В.Брюсова “Вогненний ангел”?”, *Т.Івашина* (Тернопіль) “Специфика інтерпретації образу Кармен в поезії Теофіля Готье і Марини Цветаевой”, *О.Січка* (Запоріжжя) “Розкриття психології маргінала у романах В.Дрозда “Катастрофа” та “Спектакль”, *Е.Циховська* (Бердянськ) “Модель ідеального героя у творчості Є.Маланюка і Л.Стаффа”, *В.Школа* (Київ) “Функціонування жанру агітки в українській та російській драматургії”, *А.Харченко* (Харків) “Театральний мотив у романі В.Дрозда “Спектакль”, *Ю.Літвінова* (Запоріжжя) “Відображення духовної деградації суспільства в символіці метаморфізму новел М.Хвильового та Ф.Кафки”, *Н.Туховод* (Бердянськ) “Естетична

парадигма образу метелика у світовій літературі”, *Н.Акулова* (Харків) “Хронотоп дороги в ліро-імпресіоністичній прозі М.Івченка і А.Чехова (на матеріалі творів “До землі (Лірика осені)” М.Івченка та “На подводе” А.Чехова)”, *І.Белера* (Бердянськ) “Образ замку в романах Джейн Остін “Нортенгерське абатство” і Шарлотти Бронте “Джейн Ер”: переосмислення готичної традиції”, *О.Кравець* (Харків) “Міфотопос роману Джона Апдайка “Іствікські відьми”, *О.Климчук* (Херсон) “Семантика символу “Суоми” в “Евrorомане” С.Юрьєнена”, *Н.Клименко* (Запоріжжя) “Деконструкція традиційного культурного міфа о “Вечной женственности” в романе Л.Улицкой “Искренне ваш Шурик”, *С.Філоненко* (Бердянськ) “Юля косу носить”: гендерні стереотипи в сучасній політичній сатири”, *О.Ромазан* (Івано-Франківськ) “Гендерна інтерпретація літературних жіночих архетипів в поезії Сільвії Плат Оксаною Забужко”, *О.Караблєва* (Слов’янськ) “Особливості художнього моделювання самотності в романі “Землетрус” С.Майданської”, *Н.Ярмоленко* (Черкаси) “Билини Київської Русі та український героїчний епос: компаративний аналіз”, *М.Богданова* (Бердянськ) “Дослідження української малої історичної прози ХХ століття: компаративний підхід”, *В.Марценішко* (Черкаси) “Концепція образу Богдана Хмельницького у трилогії М.Старицького “Богдан Хмельницький” і романі Г.Сенкевича “Вогнем і мечем”, *С.Литвинович* (Миколаїв) “Романний триптих “Вогненні стовпи” Р.Іванчука крізь виміри жанру”, *Ю.Мельникова* (Бердянськ) “Дослідження прози Наталени Королеви: компаративний аспект”, *О.Івашук* (Мелітополь) “Особливості індивідуального мовлення героїв у романах І.Франка “Борислав сміється”, “Пережесні стежки” і Е.Золя “Жерміналь”, *Н.Жила* (Мелітополь) “Персонажі малої прози Ервіна Штрітматтера”, *В.Погребна* (Запоріжжя) “Природа иронії М.Вовчок и В.Крестовського”, *Л.Бондар* (Миколаїв) “Химерія гри в буття (за п’єсою Ярослава Верещака “Хованка)”, *З.Надежда* (Бердянськ) “Рецепція античності в ліриці Й.Бродського”, *Л.Різанова* (Харків) “М.Гоголь у Римі: два погляди на одне життя (“Сеньйор Ніколо” Ю.Косача та “Дальні мандри” О.Полторацького)”, *М.Шаповал* (Київ) “Драматургія Миколи Куліша крізь призму інтертекстуальності”, *О.Чумак* (Запоріжжя) “Автобіографізм долі (Василь Стефаник і Іван Цанкар)”, *І.Біла* (Дніпропетровськ) “Інтертекстуальне прочитання роману Галини Пагутяк “Писар Східних Воріт Притулку”, *С.Негодяєва* (Луганськ) “Інтертекстуальні параметри в літературознавчому дискурсі”, *О.Новик* (Бердянськ) “Мариністичні образи в українському бароко та романтизмі”, *О.Борзенко* (Харків) “Сентименталістські тенденції на етапі становлення нової української літератури”, *С.Беспутна* (Харків) “Модерністські тенденції в драматургії І.Чолгана”, *І.Романова* (Харків) “Особливості екзистенціалістських тенденцій в українському культурному просторі першої половини ХХ століття”, *І.Кремінська* (Харків) “Мотив відродження в п’єсі “Патетична соната” М.Куліша”, *Н.Лисенко-Ковальова* (Слов’янськ) “Модерністські пошуки Юрія Косача: українська екзотика та екзистенціалістська проблематика”, *О.Грибова* (Слов’янськ) “Світоглядно-філософські принципи поетичного світу Емми Андієвської”, *О.Тищенко* (Слов’янськ) “Національні аспекти творчості Ганни Черинь”, *А.Рубан* (Слов’янськ) “Міф про Орфея та його втілення в творчості Р.М.Рільке і Л.М.Андрєєва”, *М.Бережна* (Кривий Ріг) “Переклад синергетичних онімних сполук в художньому тексті”, *О.Бердник* (Донецьк) “Рецепція українського козацтва в давній полономовній літературі”, *О.Годованюк* (Херсон) “Вл.Ходасевич о В.Брюсове в контексте критики Серебряного века”, *Н.Грицак* (Тернопіль) “Полемика у віках: О.Пушкін – Й.Бродський”, *Р.Костромицький* (Запоріжжя) “Концепція дійсності в романі В.Пелєвіна “Священна книга перевертня”, *Я.Крючкова* (Донецьк) “Феномен невербальної поетичної мови у сучасній поезії (на матеріалі сонету В.Пелєвіна “Психічна атака)”, *І.Снівак* (Бердянськ) “Безумие в художественной картине мира текстов Виктора Ерофеева и Кена Кизи (на материале произведений “Вальпургиева ночь, или Шаги командора” и “Полет над гнездом кукушки)”, *О.Цьмух* (Кременець) “Функції флоронімічних одиниць у творах американських постмодерністів”, *О.Філатова* (Миколаїв) “Ігрова стихія” в історичному дискурсі автора-“трікстера”, *Н.Філоненко* (Луганськ) “Бу-ба-бу” як поліфонічно-карнавальний стиль літератури”, *О.Біличенко* (Слов’янськ) “Синтез літератури й образотворчого мистецтва в період романтизму”, *Л.Кавун* (Черкаси) “Синтез слова, музики і кіномистецтва у творчості ваплітян”, *О.Погинайко* (Київ) “Трансформація літературного тексту при перекладі на мову кіно (на матеріалі роману В.Набокова “Лоліта” та однойменної екранізації Стенлі Кубрика)”, *С.Лисенко* (Бердянськ) “Екранізація – новий самостійний твір чи переклад з одного виду мистецтва на інший?”, *І.Коханська* (Кременець) “Купюри у

перекладі як засіб зміни літературного образу твору (на матеріалі роману Е.Хемінгвея “По кому подзвін?”), *М.Сподарець* (Харків) “Рецептивні моделі в компаративістиці: “Вальдшнепи” М.Хвильового і проблеми інтерпретації”, *Н.Захарова* (Запоріжжя) “Основні рушії побудови загадок і їх жанрово-стилістичні особливості (на матеріалі німецько-українських паралелей)”, *Т.Ларіна* (Бердянськ) “Компаративне вивчення байок Леоніда Глібова на уроках української літератури у 12 класі”, *А.Носко* (Бердянськ) “Письменницький епістолярій як одне з джерел дослідження авторського редагування”.

У межах роботи конференції відбулася презентація нової наукової, методичної та навчальної літератури.

С. Ф.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “МАСОВА ЛІТЕРАТУРА: ВІД ДАВНИНИ ДО СУЧАСНОСТІ”

Інститут філології Бердянського державного педагогічного університету приймав у своїх стінах учасників Міжнародної наукової конференції “Масова література: від давнини до сучасності”. Конференція саме з такої проблеми проводилася вперше в Україні й тому викликала значний інтерес. У Бердянську зібралися доктори й кандидати наук, аспіранти й магістранти з понад 30 вищих навчальних і наукових закладів Києва, Харкова, Дніпропетровська, Запоріжжя, Луцька, Слов’янська, Луганська, Донецька, Черкас, Кривого Рогу, а також Варшави, Львова і Пловдіва.

Відкрила конференцію директор Інституту філології *В.Зарва*. На пленарному засіданні член оргкомітету *С.Філоненко* наголосила на тому, що проблема масової літератури на часі й потребує окремої фахової розмови. Із доповідями з проблем масової літератури виступили *О.Галич* (Луганськ), *Ю.Ковалів* (Київ), *В.Галич* (Луганськ), *А.Козлов* (Кривий Ріг).

Упродовж двох днів тривали активні дискусії в таких секціях: “Масова література: теоретичні моделі”, “Популярні жанри в давній літературі”, “Моделі літературного успіху в письменстві XIX–XX століття”, “Детектив як жанр: генеза, поетика, перспективи”, “Гендерний дискурс масової літератури”, “Висока і масова літератури: форми взаємодії”; працювала також секція славістики. Значний інтерес викликали такі доповіді: *Ю.Ковалів* (Київ) “Антитеза елітарної та егалітарної літератури як проблема літературознавства і читацької рецепції”; *О.Галич* (Луганськ) “Мемуари: масова чи елітарна література?”; *С.Сушко* (Краматорськ) “Типологічні домінанти і критерії масової літератури у західноєвропейському письменстві XIX століття”; *О.Біличенко* (Слов’янськ) “Теоретична модель масової літератури в контексті гуманістичної концепції Мортімера Адлера”; *Н.Колошук* (Луцьк) “На межі між масовою літературою та літературою факту”; *В.Галич* (Луганськ) “Невигаdana новела життя” Олесь Гончара: проблеми жанру”; *А.Козлов* (Кривий Ріг) “Дух жанру “Слова...”; *К.Борисенко* (Київ) “Полемічна спадщина Дмитра Туптала в річищі популярного богослів’я”; *С.Журавльова* (Бердянськ) “Життя святих як популярний жанр в літературі українського бароко (на прикладі “Алфавиту собранного, рифмами сложенного” архієпископа Іоанна Максимовича)”; *О.Новик* (Бердянськ) “Школярські вірші як явище популярної літератури доби бароко”; *С.Ковнік* (Кривий Ріг) “Монолог та діалог як засоби вираження духовності у вертепній драмі XVIII століття та в п’єсі П.Куліша “Іродова морока”; *О.Борзенко* (Харків) “Проблема читача на етапі становлення нової української літератури”; *О.Харлан* (Київ) “Жанна-Батальйонерка” Гео Шкурупія як інваріант любовного роману”; *М.Сподарець* (Харків) “Міфопоетичні моделі популярної української радянської літератури (роман М.Стельмаха “Чотири броди”); *Н.Ольхова* (Горлівка) “Елементи детективного жанру в постмодерністському романі (на прикладі роману Джона Фаулза “Деніел Мартін”); *Н.Тендітна* (Слов’янськ) “Риси детективу в романі Олесь Ульяненко “Дофін Сатани”; *Г.Колісник* (Дніпропетровськ) “Роль детективного сюжету у творах Євгенії Кононенко (на матеріалі романів “Імітація”, “Зрада” і повісті “Ностальгія”)” та ін.

Анастасія Топуз